

مقدمه :

در ماه سپتامبر همچنان نقض سیستماتیک حقوق بشر در ایران ادامه داشت. که در بررسی اصلی ترین موارد آن میتوان به موج فزاینده اعدام در ملاعام و اجرای حکم اعدام در زندانها، صدور حکم و اجرا حکم قطع دست، شکنجه زندانیان تا حد مرگ، اجرا حکم شلاق و کشتار کولبران اشاره کرد .

مانیتورینگ حقوق بشر ایران در این گزارش سعی دارد بخشی از موارد نقض حقوق بشر در ماه سپتامبر را به اطلاع برساند.

اعدام، قتل های خودسرانه، مرگ در حبس

اعدام:

مانیتورینگ حقوق بشر ایران در ماه سپتامبر ۴۴ اعدام را ثبت کرده است که تنها ۲۳ مورد آن توسط خبرگزاریها و سایتهای حکومتی اعلام رسمی شده است، لذا میتوان حدس زد که تعداد آمارها از این بیشتر باشد.

از مجموعه اعدامهای این ماه ۷ مورد در ملاعام و سایر اعدامها در زندانهای اردبیل؛ بروجرد؛ خرمآباد؛ مشهد؛ زنجان؛ کرمان؛ قم؛ کرج؛ قزوین و تبریز صورت گرفته است. یک زندانی زن در میان اعدام شدگان روز ۲۷ شهریور بوده است.

در روز ۱۹ سپتامبر، یک جوان ۲۳ ساله به خاطر سرقت به سه سال حبس محکوم شده بود اما در یک پرونده سازی جدید به اعدام محکوم شد. دژخیمان او را همراه با یک زندانی دیگر در شرایطی که دست و پایشان در زنجیر بود بدار آویختند. به دستور دادستان اردبیل؛ حدود ۵۰ تن از زندانیان مجبور به تماشای صحنه اعدام همبندیان خود شدند.

این اعمال غیرانسانی که توسط مسئولین زندان انجام می شود؛ جهت زجر دادن بیشتر زندانیان قبل از اعدام انجام میشود.

در روز ۲۰ سپتامبر، همزمان با صحبتهای حسن روحانی رئیس جمهور وقت ایران در مجمع عمومی سازمان ملل متحد تنها ۱۴ اعدام و ۳ حکم قطع دست در ایران اجرا گردید.

همچنین بنا به گزارشهای رسیده به مانیتورینگ حقوق بشر از ۱۷۰ زندانی محبوس در زندان اردبیل ۲۵ نفر محکوم به اعدام هستند. حکم برخی از آنها توسط دیوان عالی کشور تأیید شده است. برخی از آنها در زمان ارتکاب جرم انتسابی کمتر از ۱۸ سال داشتند.

صدور حکم اعدام برای نوجوانان زیر ۱۸ سال در حالیست که جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۹۹۰ میثاق جهانی حقوق کودک را امضا کرده است و بر اساس آن متعهد به «قائل شدن حداقل سن برای نقض قانون کیفری به نحوی که زیر این سن، کودک فاقد مسئولیت کیفری باشد» شده است.

قتل های خودسرانه:

در ماه سپتامبر ۷ تن از کولبران و کاسیکاران کرد در پی شلیک مستقیم نیروهای مرزبانی کشته شده اند.

در روز ۲۳ سپتامبر یک نوجوان ۱۸ ساله در آبادان در پی شلیک نیروی انتظامی جان خودش را از دست داد .

در روز ۲۴ سپتامبر یک جوان بلوچ در پی شلیک نیروهای انتظامی به سرش در منطقه خاش جان سپرد .

مرگ در حبس:

در آخرین هفته های ماه سپتامبر بنا به گزارشی از زندان زاهدان یک زندانی ۲۲ ساله به نام عیسی براهویی در اعتراض به شکنجه مستمر توسط ماموران زندان زاهدان پس از انتقال به سلول انفرادی اقدام به خودکشی کرده و جان خود را از دست داد .

رفتار غیرانسانی و احکام و مجازاتهای بیرحمانه

شکنجه جسمانی و شلاق :

براساس گزارشهای رسیده به مانیتورینگ حقوق بشر ایران، در ماه سپتامبر یک مورد اجرای حکم شلاق و بیش از ۷ مورد حکم شلاق به ثبت رسیده است. همچنین در این ماه بسیاری از زندانیان در بند مورد آزار مسئولان و ماموران زندان قرار گرفته اند.

در روز ۵ سپتامبر، یک جوان ۱۸ ساله به تحمل ۱۰۰ ضربه شلاق محکوم شد .

در ۳ سپتامبر، در زندان اردبیل رئیس بند همراه با مامورانش یک زندانی محکوم به اعدام را احضار کرده و به وی زمان اجرای حکمش را اعلام کرده اند، سپس وی را به محوطه زندان برده و صحنه اعدام مصنوعی برای وی به وجود آوردند. پس از این عمل این زندانی را به بند بازگرداندند.

در روز ۸ سپتامبر، رئیس زندان مرکزی اردبیل همراه با چند تن دیگر از ماموران خود در بند جوانان این زندان یک زندانی ۲۶ ساله به نام کیوان مختاری را در مقابل چشمان زندانیان دیگر به شدت با شلاق و لگد و باتوم شکنجه کردند و سپس به مدت چهار شبانه روز در وسط حیاط زندان به میله پرچم بسته و سپس به قرنطینه منتقل کردند.

روز ۱۸ سپتامبر، رئیس داخلی بند یک زندان مرکزی اردبیل به نام فرهاد نوروزی یک زندانی محکوم به اعدام به نام مسلم شیری را به قرنطینه بیرونی بند احضار کرده و وی را با شلاق و انواع وسایل شکنجه مورد آزار و شکنجه قرار داده است، فرهاد نوروزی (رئیس داخلی بند) بارها صراحتاً به و مسلح شیری گفته است که مجازات تو مرگ نیست بلکه من با مرگ تدریجی تو را خواهم کشت و صدايت به جای نخواهد رسید.

در روز ۲۱ سپتامبر، حکم شلاق لیلا بیات، پناهجوی ایرانی که دولت نروژ در سال گذشته وی را دیپورت کرده بود، در تهران اجرا شد. اتهام وی مصرف مشروبات الکلی بوده است.

در روز ۲۴ سپتامبر، یک زندانی به نام میثم صابر از زندانیان عادی در زندان اردبیل بدلیل اعتراض به رفتار گارد زندان به مدت یک شبانه روز به صورت تنبیهی به میله های زندان واقع در بخش قرنطینه این زندان زنجیر شد.

قطع عضو :

در روز ۲۰ سپتامبر، حکم قطع دست سه زندانی به جرم سرقت در کرمان اجرا شد، این احکام در حالی صورت میگیرد که بر اساس قوانین بین المللی، جز احکام وحشیانه و غیر انسانی محسوب میشود.

همچنین در روز ۱۹ سپتامبر سه تن را به اتهام سرقت به قطع انگشتان دست در تهران محکوم کردند. این احکام در حالی صادر میشود که بارها گزارشگر حقوق بشر در گزارش خود این احکام را مورد انتقاد قرار داده و آن را نقض موازین بین المللی تلقی کرده است .

بازداشت و دستگیریها

در ماه سپتامبر، بنا به گزارشهای رسیده به مانیتورینگ حقوق بشر ایران در مجموع ۱۲۹۸ مورد دستگیری و بازداشت ثبت شده است.

از جمله ۷۱۳ مورد دستگیری اجتماعی، ۷۹ مورد دستگیری سیاسی، ۳۰۹ مورد دستگیری اقلیتها و ۱۴۷ مورد دستگیری خودسرانه به ثبت رسیده است.

وضعیت زندانیان در زندانهای ایران

زندانیان سیاسی در محبوس در سالن ۱۰ زندان گوهر دشت کرج پس از ۴۰ روز اعتصاب غذا، در روز ۸ سپتامبر طی بیانیه ای اعتصاب غذای خود را به روزه سیاسی تبدیل کردند .

به دستور مردانی رئیس زندان و قاضی کهندانی برای یازده تن از زندانیان سیاسی به نام های سعید ماسوری، رضا اکبری منفرد، ابوالقاسم فولادوند، امیر قاضیانی، شاهین اقدامی، ابراهیم فیروزی، حسن صادقی، سعید شیرزاد، شاهین ذوقی تبار، پیام شکیبا و مجید اسدی، پرونده سازی جدید انجام داده و به محکومیت حبس آنان دو تا دو و نیم سال اضافه کرده است.

این زندانیان پس از تحمل ۴۰ روز اعتصاب غذا آن هم در شرایط غیر انسانی در وضعیت جسمی نامناسب و وخیمی به سر میبردند با این حال، مدیرکل زندانها (مطلبی) طی بخشنامه‌یی، مدیر زندان گوهر دشت کرج را موظف به فشار به زندانیان سیاسی معترض کرده و این بخشنامه عملاً در تاریخ ۹ سپتامبر ۲۰۱۷ به اجرا درآمد که محورهایی از آن به شرح زیر است:

۱- هر ارتباطی با زندانیان سیاسی ممنوع است (حتی حرف زدن)

۲-هیچ نگرانی و مراقبی حق رسیدگی به مسائل آنان را ندارد مگر افسر شیفت

۳-برای زندانیان سیاسی خرید از فروشگاه ممنوع است.

۴-هیچ رسیدگی پزشکی انجام نمی شود مگر با اکی رئیس زندان. دادن دارو هم ممنوع است

۵-ملاقات های حضوری اعتصابیون و معترضین قطع می شود، لازم به ذکر است که ملاقات ۲۰ نفر از آنان دوماه است که قطع می باشد.

۶-بند سیاسی حق داشتن روزنامه، تلویزیون، رادیو و ... هر منبع خبری را ندارد.

۸-هواخوری حداکثر ۳ ساعت و در ایزوله کامل

برخی از زندانیان سیاسی محبوس در این زندان از جمله سعید شیرزاد و محمد نظری و رضا شهابی کماکان در اعتصاب به سر

میرند. سعید شیرزاد و محمد نظری نزدیک به ۶۰ روز است که در اعتصاب غذا

به سر میبرند و وضعیت جسمی آنان وخیم گزارش شده است. همچنین آقای

رضا شهابی نزدیک به ۵۰ روز است که در اعتصاب غذا به سر میبرد و وضعیت

جسمی وی نیز وخیم گزارش شده است.

سهیل عربی زندان سیاسی محبوس در زندان اوین، در اعتراض به فشارهای

وزارت اطلاعات به وی و خانواده اش و پرونده سازی جدید علیه او پس از ۵۸روز

اعتصاب غذا در روز ۲۳ سپتامبر اعتصاب خود را به اعتصاب غذای خشک تبدیل

کرد.

از وضعیت زندانی سیاسی کرد رامین حسین پناهی که در روز اول تیر ماه توسط

نیروهای سپاه زخمی و بازداشت شد بیش از سه ماه است که اطلاعی در دست

نیست و هیچ ارگان امنیتی در این رابطه به خانواده وی پاسخگو نمی باشد .

آتنا دائمی زندانی سیاسی و فعال حقوق زنان با بستری شدن در بیمارستان با

دست و پابند موافقت نکرده و عمل جراحی کیسه صفرا او انجام نشد. مادر آتنا

دائمی، زندانی سیاسی محبوس در اوین، گفت فرزندش باید (روز دوشنبه سوم

مهرماه) در بیمارستان خمینی تحت عمل جراحی کیسه صفرا قرار می گرفت اما

به دلیل دستور رئیس زندان برای داشتن دستبند و پابند در تمام طول زمان

حضور در بیمارستان، این زندانی با بستری شدن خود به این شکل موافقت نکرده

و مجدداً به زندان اوین بازگشته است.

مریم اکبری منفرد زندانی سیاسی محبوس در زندان اوین علیرغم اینکه به

رسیدگی های پزشکی نیاز دارد اما مسولان زندان از اعزام وی به بیمارستان

جلوگیری میکنند. حسن جعفری، همسر مریم اکبری منفرد در مصاحبه ای گفت،

«با گذشت نزدیک به ۸ سال از زندانی شدن مریم اکبری، او همچنان از مرخصی

محروم است و از هیچ یک از حقوقی که قانوناً حق او است برخوردار نیست.»

سرکوب اقلیت‌ها

سال تحصیلی جدید با سرکوب اقلیتهای قومی و مذهبی آغاز شد.

حسن روحانی، روز چهارشنبه ۳۰ اوت گفت: «اگر بناست آنها [اقلیت‌های مذهبی] به تکالیف‌شان مانند رفتن به سربازی و پرداخت مالیات مانند سایر مردم عمل کنند، باید از امتیازات یکسان برخوردار باشند.» چند روز بعد از صحبت‌های وی، حداقل ۱۲۰ شهروند بهایی که در کنکور سراسری سال ۹۶ شرکت کرده‌اند به دلیل عقاید مذهبی از ورود به دانشگاه و تحصیلات عالی محروم شدند. برخی از آنها برای چندمین سال در کنکور شرکت داشتند و مجدداً مانند سال‌های قبل از تحصیل محروم شده‌اند.

جوانهای محروم از تحصیل، همگی پس از اعلام نتایج کنکور و در مرحله انتخاب رشته با عبارت 'نقص پرونده' مواجه شده‌اند و پس از مراجعه به سازمان سنجش آموزش کشور به اکثر آنها به صراحت گفته شده 'به دلیل بهایی بودن و مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی آنها قادر به تحصیل نیستند، مگر در نامه‌ی توبه و اعتراف کنند که به دین اسلام معتقد هستند!' محرومیت از تحصیل بهاییان در دانشگاه‌های ایران با استناد به مصوبه‌ی ششم اسفند ۱۳۶۹ "شورای عالی انقلاب فرهنگی" صورت می‌گیرد. بر اساس بند سوم این مصوبه، نه تنها باید از ثبت نام بهاییان در دانشگاه‌ها جلوگیری به عمل آید بلکه چنانچه هویت بهایی فردی بعد از ثبت نام و "هنگام تحصیل" نیز احراز گردد، باید از تحصیل محروم شود. همچنین در سال جدید تحصیلی از ثبت نام فرزندان زندانی یوسف ندرخانی کشیش و نوکیش مسیحی در مدرسه خودداری کرده‌اند. وی محکوم به ۱۰ سال حبس و دو سال تبعید به شهرستان نیک شهر در استان سیستان و بلوچستان است. سازمان سنجش آموزش کشور یک دانشجوی کُرد ستاره‌دار اهل مریوان را از ادامه تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد محروم کرد.